

دسنامه اخلاق و روابط حرفه‌ای در پرستاری

بر اساس سرفصل برنامه درسی مصوب رشته پرستاری

نویسندگان:

دکتر فرودان آتش‌زاده شوریده

عضو هیأت علمی گروه مدیریت و روان پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی،

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

دکتر شبنم یزعی

عضو هیأت علمی گروه اخلاق پزشکی، دانشکده طب بهشتی

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

دکتر راضیه غفوری

عضو هیأت علمی گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

دکتر فتنه قدیریان بهارانچی

عضو هیأت علمی گروه مدیریت و روان پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

- عنوان و نام پدیدآور : درسنامه اخلاق و روابط حرفه‌ای در پرستاری بر اساس سرفصل برنامه درسی مصوب رشته پرستاری/ نویسندگان فروزان آتش‌زاده‌شوریده... [و دیگران].
- مشخصات نشر : تهران: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، ۱۴۰۰.
- مشخصات ظاهری : ۲۰۱ ص.
- شابک : 978-622-7595-21-5
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : نویسندگان فروزان آتش‌زاده‌شوریده، شبنم بزمی، راضیه غفوری، فتنه قدیریان.
- یادداشت : واژه‌نامه.
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۹۰ - ۱۹۶.
- یادداشت : نمایه.
- موضوع : اخلاق پرستاری
- موضوع : Nursing ethics
- شناسه افزوده : آتش‌زاده‌شوریده، فروزان، ۱۳۴۳ -
- شناسه افزوده : دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
- شناسه افزوده : Health Services & Shahid Beheshti University of Medical sciences
- رده بندی کنگره : ۸۵RT
- رده بندی دیویی : ۲/۱۷۴
- شماره کتابشناسی ملی : ۷۶۴۶۵۶۸
- وضعیت رکورد : فیا

- عنوان : درسنامه اخلاق و روابط حرفه‌ای در پرستاری
- نویسندگان : فروزان آتش‌زاده‌شوریده، شبنم بزمی، راضیه غفوری، فتنه قدیریان بهارانچی
- نوبت چاپ : اول ۱۴۰۰
- انتشارات : دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
- شمارگان : ۵۰۰ جلد
- چاپ و تکثیر : روشنی
- شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۹۵-۲۱-۵
- ویراستار : فروزان آتش‌زاده‌شوریده
- قیمت : ۸۵/۰۰۰ تومان

پیشگفتار

بی‌شک هر حرفه‌ای برای رهایی از نگاه مکانیستیک نیازمند اخلاق است. فارغ از نوع خوانش اخلاقی به پدیده‌ها، اخلاق دریچه‌ای برای ایجاد امکان نگاه انسانی به ساختارها و روابطی است که بشر برای تنظیم قواعد اجتماعی ساخته است و وسعت‌بخشی به این دریچه به‌ویژه در حرفه‌های علوم پزشکی که محصول رابطه‌ی انسان دردمند و شفاگر است، ضرورتی غیرقابل انکار است. بر همه‌ی صاحبان حرف پزشکی مسلم است که مراقبت پرستاری، اصالت بی‌نظیرش را وامدار بستر و جوهره‌ی اخلاقی‌اش است و طرح موضوعات اخلاقی در این باب به آشکارسازی این جوهره‌ی پرده‌نشین کمک خواهد کرد.

کتاب حاضر تلاشی کوچک و نقدپذیر با هدف طرح و توسعه‌ی گفت‌وگوی اخلاق درون حرفه‌ای است. مسلماً این گفت و گو، در ابتدا نیازمند طرح موضوعات بنیادین اخلاق پرستاری و ایجاد فضای بین‌الذهانی حرفه‌ای است که کتاب حاضر کوشیده است تا به این منظور مقدماتی فراهم سازد. فصل اول کتاب، تاریخچه‌ی مختصر از اخلاق و در ادامه اخلاق پزشکی به خواننده در فهم سیر تاریخی و فلسفی تغییرات در بازخوانی اخلاق و اخلاق پزشکی کمک خواهد کرد. در فصل دوم، با شیوه‌ی طرح سناریوی اخلاق پزشکی و نگاه به این سناریو از منظرگاه‌های مختلف، سعی در ملموس‌تر کردن مبانی نظری اخلاق پزشکی شده است.

در فصل سوم با عنوان اخلاق پرستاری، به طور خاص به چالش‌ها، تضادها و دوراهی‌های اخلاقی در پرستاری و دیسترس‌های اخلاقی منتج از آن پرداخته شده است. معنویت و اصول اخلاقی عناوین فصول چهارم و پنجم کتاب است که به عنوان پایه‌های بنیادین اخلاق پرستاری به آن‌ها پرداخته شده است. در فصل ششم، حوزه نسبتاً جدید و پر از پیچیدگی اخلاق ارتباطی در پرستاری با انواع چالش‌هایی نظیر خشونت، سوءرفتار و رفتار غیرشهروندی مطرح گردیده است.

موضوعات اخلاقی در عمل روزمره و عملکرد حرفه‌ای پرستاران همچون حساسیت اخلاقی، عاملیت اخلاقی و نیز تصمیم‌گیری اخلاقی در مواجهه با چالش‌های متغیر و غیرقابل پیش‌بینی هر روزه، موضوعات فصول هفتم و هشتم کتاب هستند. همچنین جایگاه اخلاق پرستاری در بیماران آسیب‌پذیر و موضوعات قانونی و حقوقی در پرستاری از چالش‌های مورد توجه اخلاق پرستاری در

فصول نهم و دهم هستند. در انتها موضوع اخلاق در آموزش و پژوهش که از اهمیت ویژه‌ای در تربیت اخلاقی دانشجویان و دانش‌آموختگان پرستاری برخوردار است، در دو فصل آخر یعنی فصول یازدهم و دوازدهم مطرح شده است.

امید که این کتاب حاصل تلاش گروهی و بین حرفه‌ای در جهت توسعه‌ی حوزه‌ی اخلاق پرستاری مورد توجه خداوند متعال و شما خوانندگان محترم واقع گردد ان شاء الله.

و آخر دعوانا الحمد لله رب العالمین

نویسندگان کتاب

فروردین ۱۴۰۰

www.ketab.ir

فهرست

۷	پیشگفتار
	بخش اول
۱	مفاهیم و نظریات
	فصل اول
۳	مبانی نظری اخلاق پزشکی
۳	فلسفه اخلاق پزشکی
۵	تاریخچه اخلاق پزشکی
۹	رویکردهای نظری در فلسفه اخلاق پزشکی
۱۹	دیدگاه اخلاقی فضیلت
	فصل دوم
۲۱	اخلاق زیستی
۲۱	اخلاق زیستی
۲۱	پیشینه و تطور اخلاق زیستی
۲۲	موضوعات اخلاق زیستی
۲۳	قلمرو اخلاق زیستی
۲۸	اصول اخلاق زیستی
۳۱	اصول اخلاق زیستی از منظر اسلامی
	فصل سوم
۳۳	استدلال و تصمیم‌گیری اخلاقی
۳۳	استدلال اخلاقی
۳۴	مسائل شبه اخلاقی
۳۵	پرسش‌های مذهبی (واگرا هستند): به ماهیت امر معنوی می‌پردازند و محل مناقشات خداشناسی هستند.
۳۵	منطق استدلال اخلاقی
۳۶	پرسش‌های اخلاقی
۳۷	تفکر انتقادی در استدلال اخلاقی
۳۷	معیارهای ارزیابی در استدلال اخلاقی
۳۸	رشد استدلال اخلاقی

۳۹	سطوح و مراحل رشد اخلاقی در نظریه کلبیگ
۴۲	تصمیم‌گیری اخلاقی
۴۳	رایج‌ترین مدل‌های تصمیم‌گیری اخلاقی در پزشکی

بخش دوم

۴۹	اخلاق پرستاری
	فصل چهارم
۵۱	مفاهیم اخلاق پرستاری
۵۱	مراقبت به مثابه کردار اخلاقی
۵۲	ضرورت و اهمیت اخلاق پرستاری
۵۳	تمایز ارزش‌گذاری‌های اخلاقی از سایر انواع آن در پرستاری
۵۴	تضادهای اخلاقی در مراقبت
۵۶	پرستار و اقتدار اخلاقی
۵۸	عاملیت اخلاقی در پرستاران

فصل پنجم

۶۰	اخلاق ارتباطی
۶۰	ارتباطات بین فردی در پرستاری
۶۱	اخلاق ارتباطی در پرستاری
۶۲	عناصر اصلی اخلاق ارتباطی
۶۳	انواع ارتباطات پرستاری
۶۳	ارتباط حرفه‌ای پرستاران با همکاران و گروه درمان
۶۴	ارتباطات حرفه‌ای در مراقبت از بیماران
۶۵	مدلهای ارتباط با بیمار
۶۸	سوء رفتار و خشونت در محل کار
۷۰	مفهوم رفتار شهروندی و غیرشهروندی در اخلاق ارتباطی
۷۳	انواع رفتارهای غیر شهروندی در محیط کار
۷۵	رفتار غیر شهروندی در محیط کار پرستاری
۷۵	منابع و عوامل مؤثر رفتار غیر شهروندی در محیط کار پرستاری
۷۷	پیامدهای رفتار غیر شهروندی در محیط کار پرستاری
۷۸	خلق و حفظ محیط کاری سالم و اخلاقی